

Time : 2 Hrs.

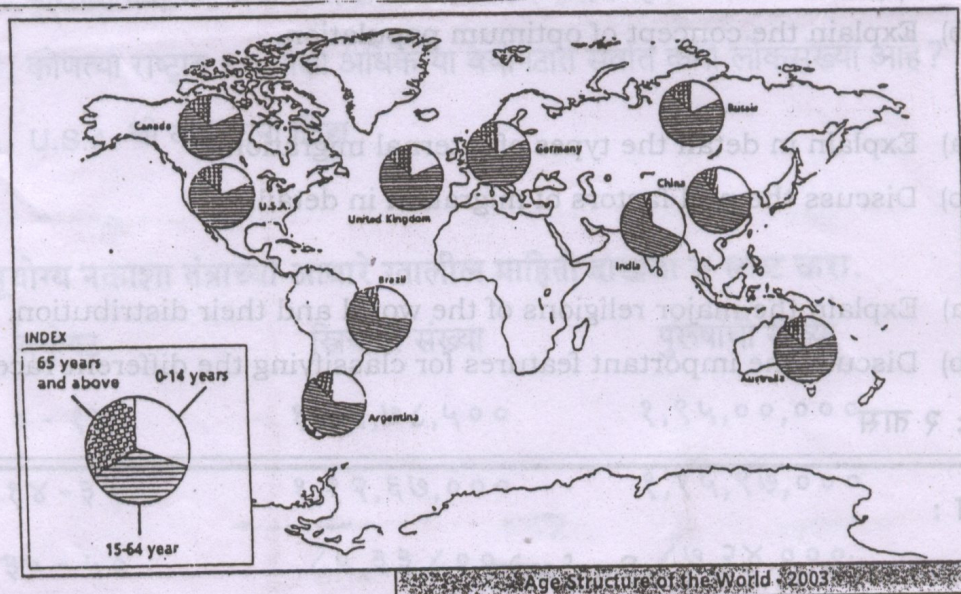
Instructions :

1. Q. 1, 2, 3 are compulsory.
2. Attempt any TWO questions from the rest.
3. Draw neat diagrams.

Q.1 a) Marks and name the following features in the world outline map supplied to you. [5]

1. Country having domination of Hindu religion.
2. Country with low sex ratio in South Asia.
3. Region with Eskimo tribes.
4. Country with optimum population
5. Country with high population density in S. Africa.

b) Read the following map and answer the questions given below. [5]

1. What is the theme of the given map ?
2. Name the cartographic technique used in the map.
3. Which age group shows highest population in India ?
4. Which country shows lowest population in 65 and above age group ?
5. Write about the age structure of U.S.A.

Q.2 With the help of suitable cartographic technique represent the following data and explain it. [10]

Age group	Female population	Male population
0 - 14	1,89,78,500	1,95,00,000
14 - 35	1,12,67,000	1,15,97,000
35 - 50	85,33,800	87,24,000
50 - 65	65,12,000	66,25,000
above 64	38,13,000	38,29,000

Q.3 Write short notes on ANY TWO : [10]

1. Importance of Human Geography.
2. History of world population growth.
3. International Migration.
4. Concept of Social Well-being.

Q.4 a) Explain the nature and scope of Human Geography in detail. [8]

b) Discuss any two branches of Human Geography in detail. [7]

Q.5 a) Explain in detail the factors affecting the distribution of population. [8]

b) Explain the concept of optimum population. [7]

Q.6 a) Explain in detail the types of internal migration. [8]

b) Discuss the pull factors of migration in detail. [7]

Q.7 a) Explain the major religions of the world and their distribution. [8]

b) Discuss the important features for classifying the different races. [7]

वेळ : २ तास

गुण : ६०

सूचना :

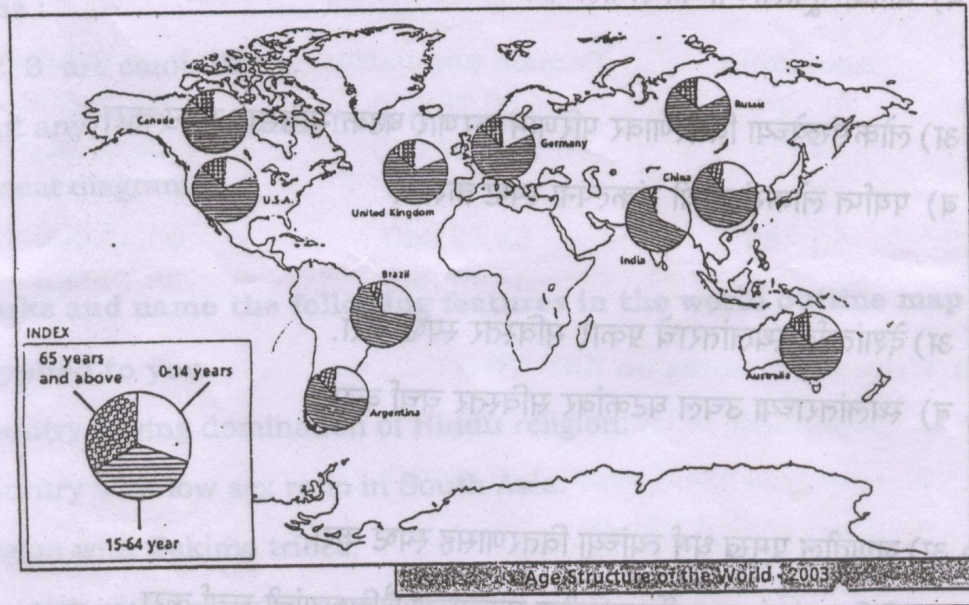
१. प्रश्न क्रमांक १, २ व ३ अनिवार्य आहेत.
२. उर्वरित प्रश्नांपैकी कोणतेही दोन सोडवा.
३. सुस्पष्ट आकृत्या काढा.

प्र. १ अ) दिलेल्या जगाच्या आराखडा नकाशात खालील घटक दाखवा व नावे द्या. [५]

१. हिंदू धर्मिय राष्ट्र
२. दक्षिण आशियातील कमी लींग गुणोत्तराचे राष्ट्र
३. एस्कीमो (Eskimo) आदीवासींचा प्रदेश

ब) दिलेल्या नकाशा वाचा व खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

(५)

१. दिलेल्या नकाशाचा विषय काय आहे ?
२. नकाशात वापरलेले नकाशाशास्त्रीय तंत्राचे नांव लिहा.
३. भारतात कोणत्या वयोगटात सर्वाधिक लोकसंख्या आहे ?
४. कोणत्या राष्ट्रात ६५ पेक्षा अधिक या वयोगटात सर्वात कमी लोकसंख्या आहे ?
५. U.S.A. ची वयोरचना लिहा.

प्र.२ सूयोग्य नकाशा तंत्राच्या आधारे खालील माहिती दाखवा व स्पष्ट करा.

(१०)

वयोगट	स्त्रियांची संख्या	पुरुषांची संख्या
० - १४	१,८९,७८,५००	१,९५,००,०००
१४ - ३५	१,१२,६७,०००	१,१५,९७,०००
३५ - ५०	८५,३३,८००	८७,२४,०००
५० - ६५	६५,१२,०००	६६,२५,०००
above ६४	३८,१३,०००	३८,२९,०००

प्र.३ खालीलपैकी कोणत्याही दोन टिपा लिहा.

(१०)

१. मानवी भूगोलाचे महत्व
२. जगातील लोकसंख्या वाढीचा इतिहास

- प्र. ४ अ) मानवी भूगोलाचे स्वरूप व व्याप्ती सविस्तर स्पष्ट करा. (८)
- ब) मानवी भूगोलाच्या कोणत्याही दोन शाखांवर सविस्तर चर्चा करा. (७)

- प्र. ५ अ) लोकसंख्येच्या वितरणावर परिणाम करणारे घटक सविस्तर स्पष्ट करा. (८)
- ब) पर्याप्त लोकसंख्येची संकल्पना स्पष्ट करा. (७)

- प्र. ६ अ) देशांतर्गत स्थलांतराचे प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा. (८)
- ब) स्थलांतराच्या उचल घटकांवर सविस्तर चर्चा करा. (७)

- प्र. ७ अ) जगातील प्रमुख धर्म त्यांच्या वितरणासह स्पष्ट करा. (८)
- ब) विविध वंशांच्या वर्गीकरणातील महत्वाच्या वैशिष्ट्यांची चर्चा करा. (७)

(०१)

वर्ग	१९५१	१९६१	१९७१
कुल	३६५,००,०००	४०५,००,०००	४३०,००,०००
पुरुष	१८०,००,०००	१९०,००,०००	१९५,००,०००
स्त्रिया	१८५,००,०००	२१५,००,०००	२३५,००,०००
१. अल्पसंख्यक	१०,००,०००	१०,००,०००	१०,००,०००
२. उच्च शिक्षण प्राप्त करणारे लोक	१०,००,०००	१०,००,०००	१०,००,०००
३. सुशिक्षित अल्पसंख्यक	१०,००,०००	१०,००,०००	१०,००,०००

(०१)

- प्र. १ अ) दिलेल्या जगाच्या आराखडा नदरितीत खालील चर्चा करा. (५)
- हिंदू धर्मिय राष्ट्र
 - दक्षिण आशियातील कमी लोक गणसंख्या